

Café Exit

Fra indsat til værdsat

Evaluering af Kvindeklubben

Spørgeskemaundersøgelse i Jyderup Fængsel 2023

Evaluering af Kvindeklubben

Spørgeskemaundersøgelse i Jyderup Fængsel

Evalueringen er udarbejdet af **Anders Brinck Rosenholm**, kriminolog og projektleder i Café Exit, og **Kristine Helverskov Nielsen**, antropolog og frivillig i Café Exit.

Spørgeskemaerne er uddelt ved Kvindeklubbens workshops i Jyderup Fængsel fra medio maj til medio juni 2023.

Citaterne øverst på siderne er udtalelser, kvinder har anført ved besvarelsen af spørgeskemaerne.

Grafisk tilrettelæggelse og tekst til faktabokse: **Bent Dahl Jensen**.

Udgivet februar 2024 af:

Café Exit

Saxogade 5

1662 København V

www.cafeexit.dk

Aktiviteterne i Kvindeklubben har modtaget økonomisk støtte fra

AAGE OG JOHANNE
LOUIS-HANSENS FOND

Indhold

1. Udformning og formål - side 3

2. Analyse og kvalitativt udtræk - side 4

2.1 Alder

2.2 Domslængde

2.3 Deltagelse

2.4 Motivation

2.5 Udbytte

2.6 Kendskab til frivillige

2.7 Betydning af frivillige

2.8 Motivation til frivillighed

2.9 Forslag og input

3. Generel opsamling og konklusion - side 9

Faktabokse - side 10-11

Milepæle i Kvindeklubbens historie

Jyderup Fængsel

”Det er superhyggeligt at lave noget kreativt en gang imellem. Det giver noget normalitet i en ellers unormal situation.”

1. Udformning og formål

Evalueringen er lavet på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse med 32 respondenter fra Kvindeklubben fordelt på åbne og lukkede afsnit, Jyderup Fængsel. Kvindeklubben kommer ca. 2 gange om måneden på hvert afsnit. Der er i perioden fra medio maj til medio juni 2023 uddelt ca. 60 spørgeskemaer til deltagere i Kvindeklubbens aktiviteter.

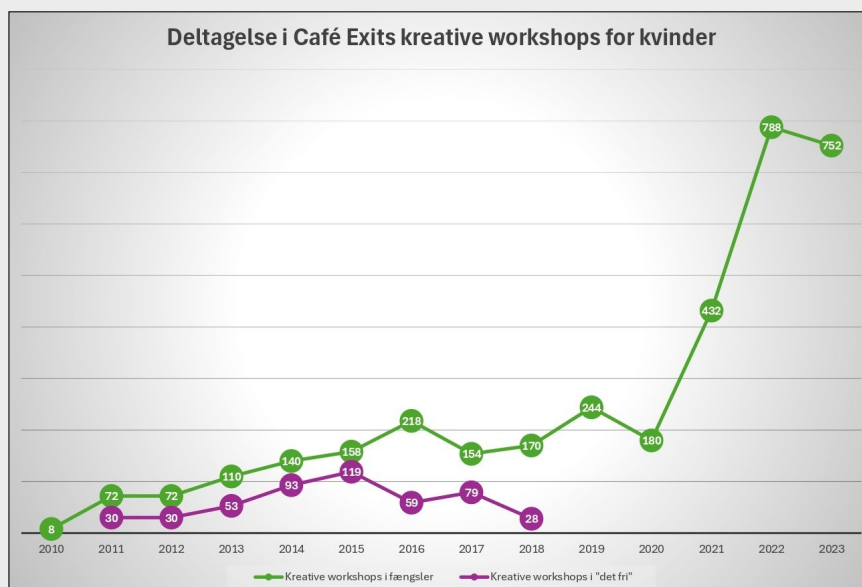
Formålet med analysen har været at belyse deltagernes motivation for og udbytte af at deltage i Kvindeklubbens aktiviteter samt undersøge betydningen af frivillighed for en sådan indsats – hvad betyder det for kvinderne, at de mødes af frivillige?

Derudover er der en række baggrundsspørgsmål, der belyser respondenternes sammensætning ift. alder, domslængde og deltagelse i Kvindeklubben.

Spørgeskemaet er lavet i samarbejde med frivillige fra Kvindeklubben for at få input til undersøgelsesfokus samt udformning af spørgsmål. Skemaet er bygget op af spørgsmål med fire svarmuligheder samt mulighed for skriftligt at uddybe eller tilføje svar. Der må gerne afkrydses flere svar. Nogle af svarmulighederne overlapper hinanden en smule, det er der taget højde for i analysen.

Stor stigning i deltagelsen i de seneste år

Kurvegrafikken viser udviklingen i deltagelsen i Kvindeklubbens kreative workshops i fængsler og uden for murene. Aktiviteterne blev udvidet markant i oktober 2021, hvor Jyderup Fængsel blev indviet som kvinde-fængsel. Gruppen af frivillige blev udvidet, og der blev ansat en medarbejder med særligt ansvar for Kvindeklubben. Det er den primære årsag til den store stigning, der er sket efter 2020.

*"Jeg kom, fordi der var kage,
og så var det så hyggeligt,
så jeg fortsatte."*

2. Analyse og kvalitativt udtræk

2.1 Alder

Gennemsnit: **39 år**

Spredning: **18 til 60 år**

2.2 Domslængde

Gennemsnit: **70,19 måneder**

Spredning: **2 måneder til 16 år**

2.3 Deltagelse

Ca. **1/3** af respondenterne kommer hver anden gang (10 deltagere).

Mens **2/3** svarer at de kommer (næsten) hver gang (22 deltagere).

Tilslutningen blandt respondenterne er generelt høj, og der er et jævnligt til fast fremmøde for de fleste. Kvindeklubben er altså ikke en sporadisk aktivitet, man kun går til en gang imellem – men derimod en fast og integreret aktivitet, i alt fald for majoriteten af respondenterne.

*"De er meget hjælpsomme,
og de lytter altid og ser mig ikke
som kriminel."*

2.4 Motivation *(Hvorfor begyndte du at komme til Café Exits tilbud?)*

78 % af respondenterne svarer "fordi det er hyggeligt". Her er det den sociale faktor, der vægter højest.

72 % svarer "fordi jeg kan lide at lave kreative ting". Her er det den personlige faktor (muligheden for at være kreativ), der vægter højest.

Kun **6 %** svarer "der er ikke andet at lave", hvilket indikerer, at det ikke er kedsomhed eller manglen på bedre ting at lave, der er den primære motivationsfaktor. Dette harmonerer fint med svarene generelt, der tydeligt viser, at det er en kombination af den sociale og den personlige faktor, der motiverer kvinderne til at deltage. Det er altså først og fremmest positive faktorer, der motiverer.

22 % svarer "fordi jeg savner selskab". Denne valgmulighed overlapper med valgmulighed 1 (fordi det er hyggeligt), men her er motivationen negativ, da den stammer fra ensomhed. Flere respondenter har da også svaret begge dele (**72 %** af de, der svarer 4, har også svaret 1), og giver dermed udtryk for, at den sociale motivation for deltagelse er stor, og at Kvindeklubben netop modvirker den ensomhed/mangel på selskab, som kvinderne oplever.

72 % af respondenterne har svaret både 1 og 2 ("fordi det er hyggeligt"/"fordi jeg kan lide at lave kreative ting"), hvilket tydeligt viser, at motivationen for de fleste af kvinderne er både social og personlig.

Opsamling: Hvorfor begyndte du at komme til Café Exits tilbud?

"Det er rart med et friskt pust udefra, plus at man snakker om lidt andet end dagligdagen herinde, og så er kvinderne bare søde fra Café Exit." - Kvinde, 37 år

Flere af de deltagende kvinder nævner, at Café Exits aktiviteter giver et friskt pust i en ellers triviell hverdag med nye mennesker og input. Det handler både om et individuelt behov som at få mulighed for at lave forskellige kreative aktiviteter, hvor man lærer noget nyt, og at Café Exit har et mere varieret udvalg af materialer med, som de ellers ikke har adgang til i fængslet.

Derudover lægger mange af kvinderne også vægt på fællesskabet og beskriver, at de frivillige skaber et rigtig hyggeligt rum, hvor der opstår andre slags gode samtaler, end dem, man har med andre indsatte i løbet af en almindelig fængselshverdag.

*"Det er hyggeligt og sjovt.
Det giver mig sindsro.
Tænker positive tanker."*

2.5 Udbytte *(Hvad får du ud af at være med i Café Exits tilbud?)*

72 % svarer "jeg får noget socialt (bliver en del af et positivt fællesskab)"

53 % svarer "jeg får lov til at lave kreative ting og udtrykke mig kunstnerisk"

72 % svarer "jeg får ro på og et pusterum fra hverdagen"

44 % svarer "jeg får noget normalitet og 'glemmer', at jeg er i fængsel"

53 % af respondenterne har afkrydset 3 eller alle 4 svarmuligheder (10x3, 7x4), mens **69 %** har afkrydset 2 eller flere. Det viser tydeligt, at majoriteten af kvinderne føler de får flere forskelligartede udbytter af at deltage, og at mange (særligt de 53 %) oplever at få et udbytte både socialt, personligt, psykisk og trivselsmæssigt.

Uden at konkludere direkte vidner det om, at Kvindeklubben er en stærkt forankret aktivitet, der gennem forholdsvis enkle greb kan opfylde flere og forskelligartede ønsker og behov hos de deltagende kvinder.

Man fristes til at sige, at Kvindeklubben er et sted, hvor de indsatte kvinder kan få alle eller næsten alle deres behov opfyldt (selvfølgelig med forbehold særligt for svarmulighedernes begrænsninger).

Det er også vigtigt at notere sig, at motivationen for at komme (primært social og personlig) stemmer overens med det udbytte (også særligt socialt og personligt), som kvinderne oplever at få ud af deres deltagelse.

Opsamling: Hvad får du ud af at være med i Café Exits tilbud?

"Det er hyggeligt og sjovt. Det giver mig sindsro. Tænker positive tanker." - Kvinde, 40 år

Flere af kvinderne nævner både, at de får individuel gavn af det, samt at det giver dem sindsro og positive tanker. Derudover fortæller de, at de får noget socialt ud af fællesskabet, som de beskriver som fordomsfrit, hyggeligt og sjovt. De fortæller, at det betyder noget for dem, at nogle vil bruge deres fritid på dem, samt at de har mulighed for at bruge de ting, de laver i Kvindeklubben, som gaver til deres pårørende.

*"De frivillige er altid gode
at snakke med om alt mellem
himmel og jord."*

2.6 Kendskab til frivillige *(Er du klar over, at det er frivillige fra Café Exit, der står for de kreative aktiviteter?)*

Samtlige respondenter svarer "ja" til, at de er klar over, at det er frivillige, der står for de kreative aktiviteter i Kvindeklubben. Der er altså en meget stor viden om, at Kvindeklubben er drevet af frivillige, i alt fald blandt dem, der deltager jævnligt i Kvindeklubben.

2.7 Betydning af frivillige *(Hvad betyder de frivillige for dig?)*

47 % svarer "de frivillige er der for min skyld og er ikke en del af 'systemet'"

38 % svarer "jeg har større tillid til en frivillig end til en, der får penge for det"

59 % svarer "jeg føler mig mere normal og ligeværdig sammen med de frivillige"

3 % svarer "det gør ingen forskel for mig".

Sidste svarmulighed er et kontrolsvar ift. de tre foregående, og det meget lave antal respondenter, der har svaret, at de frivillige ikke betyder noget særligt for dem, er med til at styrke indtrykket af, at de frivillige virkelig har en vigtig betydning for næsten samtlige respondenter. Dette understøttes yderligere af, at **50 %** af respondenterne har svaret, at de frivillige har 2 eller flere betydninger for dem.

Respondenternes svar viser tydeligt vigtigheden af at kunne skabe en ligeværdig relation. Det fordrer både tillid og giver kvinderne en større følelse af normalitet. Her er der altså tale om resocialisering, hvor respondenterne føler, at de for en stund slipper fri af deres prisonisering og i stedet indgår i en ligeværdig og normal relation, der giver dem en følelse af normalitet, som de ellers savner.

Opsamling: Hvad betyder de frivillige for dig?

*"Det er fantastisk de gider bruge deres fritid. De er nysgerrige og på ingen måde fordomsfulde."
- Kvinde, 30 år*

Nogle af de ord, der går igen i kvindernes svar, er, at de frivillige er fordomsfrie, lyttende og behandler dem ligeværdigt. De beskriver, at det betyder noget for dem at tale med nogen, der er uden for fængselsystemet, som møder dem ligeværdigt som mennesker og ikke ser dem som "kriminelle". På den måde bidrager de frivillige med noget normalitet i en ellers unormal hverdag.

”Jeg synes, Café Exit er en fantastisk organisation, der gør mange gode ting!”

2.8 Motivation til frivillighed *(Kunne du selv tænke dig at blive frivillig på et tidspunkt?)*

69 % af respondenterne svarer, at de selv ønsker at blive frivillige på et tidspunkt.

Dette indikerer klart, at motivationen for selv at blive frivillig (uanset om det er realistisk eller ej) er høj blandt respondenterne, hvilket er bemærkelsesværdigt, når man tager kvindernes situation i betragtning. Det er svært at konkludere direkte, men det tyder på, at Kvindeklubben både via deres kreative aktiviteter, måden aktiviteterne afvikles på samt frivilligheden bag motiverer en høj andel af deltagerne til selv at blive frivillige (på et tidspunkt).

Dette giver også en klar indikation om, at idéen med at bruge indsatte som frivillige (generelt) kan være et godt værktøj til positiv udvikling for den enkelte, da der kan ligge en stærk positiv motivation hos den indsatte for at være frivillig og selv bidrage til fællesskabet.

Opsamling: Kunne du selv tænke dig at blive frivillig på et tidspunkt?

“Jeg vil gerne kunne gøre en forskel for andre mennesker, som jeg selv har oplevet.” - Kvinde, 28 år

De fleste af kvinderne ønsker selv at være frivillige, da de gerne vil gøre en forskel for og hjælpe andre, især mennesker som sidder i samme situation som dem selv. Nogle nævner specifikke frivilligaktiviteter, de overvejer at melde sig til, mens andre fortæller om, hvordan de har været involveret i frivilligt arbejde, før de kom i fængsel.

9. Forslag og input

(Har du nogle forslag eller ønsker til, hvordan Café Exits tilbud kunne blive endnu bedre?)

Som svar på dette spørgsmål, roser mange af kvinderne Kvindeklubben og fortæller, at det er et virkelig godt stykke arbejde, Café Exit gør. I forlængelse heraf er der et ønske om, at Café Exit kommer oftere. Derudover er der specifikke ønsker til aktiviteter, hvilket inkluderer: mandala, kartoffeltryk, tøjfordeling (dem med lang dom mangler tøj og sko), kosmetolog, sport/dans, ud på ture, brætspil, læder/sølvsmykker, lave egne sæber og shampoo, nye/opfyldning af materialer og flere kulturelle inputs som foredrag mm. De fleste synes, det fungerer rigtig godt, som det er nu.

"Det er fantastisk, de gider bruge deres fritid. De er nysgerrige og på ingen måde fordomsfulde."

3. Generel opsamling og konklusion

Under hvert spørgsmål har der været mulighed for, at respondenterne kunne uddybe eller tilføje svar. Følgende er en opsamling af de svar, som er kommet samt en konkluderende sammenfatning af analysen.

I forhold til motivationen for at deltage i kvindeklubben, nævner flere af de deltagende kvinder, at det giver et frisk pust med nye mennesker og input i en ellers triviell hverdag.

Det, der motiverer kvinderne, handler både om personlige behov som at få mulighed for at udfolde sig kreativt samt om sociale behov, hvor de bliver en del af et hyggeligt fællesskab og har samvær med andre end medindsatte. Derved kommer det til udtryk, at Kvindeklubben giver *muligheder* til de indsatte kvinder, som de ellers har begrænset adgang til og som er betydningsfulde under deres afsoning. I den forbindelse nævner flere af kvinderne, at det giver dem sindsro og positive tanker at deltage i Kvindeklubben. De beskriver fællesskabet i Kvindeklubben som fordomsfrit, hyggeligt og sjovt. Flere nævner, at det betyder noget for dem, at nogle vil bruge deres fritid på dem, samt at de har mulighed for at give de ting, de laver i Kvindeklubben, som gaver til deres pårørende. På den måde opstår et fællesskab, hvor kvinderne oplever, at nogle gør noget for dem, og at de samtidig får muligheden for at bidrage med noget til andre i form af gaver til pårørende (identitetsmæssigt – bliver set som mennesker og ikke som "kriminelle").

Nogle af de ord, der går mest igen, i kvindernes svar på, hvad de frivillige betyder for dem, er, at de frivillige er fordomsfrie, lyttende og behandler dem ligeværdigt. De beskriver, at det betyder noget for dem at tale med nogen "udefra", som møder dem ligeværdigt som mennesker og ikke ser dem som "kriminelle". På den måde bidrager det med noget normalitet for dem i en ellers unormal hverdag. Det bliver dermed tydeligt, at den form for normalitet, som kvinderne oplever, handler om at være en del af et ligeværdigt fællesskab, hvor de bliver set som mere og andet end "kriminelle"/indsatte. Der er forskellige elementer, som bliver fremhævet af kvinderne ift., hvad der skaber ligeværdighed. Det handler både om, at det er drevet af frivillige, som er der, fordi det betyder noget for dem, at de bliver mødt uden fordomme, og at Kvindeklubben bidrager med noget til kvinderne ved at bringe materialer og kreative aktiviteter.

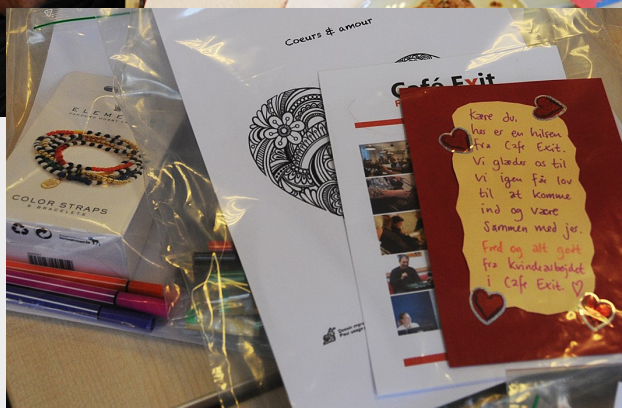
De fleste af kvinderne ønsker selv at være frivillige. Som begrundelse for at blive frivillige henviser mange af kvinderne til deres egen oplevelse med frivillighed og fortæller, at de gerne vil gøre en forskel for andre, som de selv har oplevet. Det viser, at det frivillige engagement i Kvindeklubben inspirerer kvinderne til selv at blive frivillige, og der opstår dermed et "afsmittende" fællesskab.

>>>

”Det er fantastisk, at folk vil bruge deres fritid på at arrangere tiltag for os. Vi laver ofte gaver til børn og pårørende.”

Derudover kan den positive oplevelse af at få muligheden for at bidrage med noget, hvad enten det er gaver til pårørende eller at blive frivillig, modvirke identificeringen som kriminel. På den måde kan Kvindeklubben være et sted, hvor de indsatte kvinder nærmer sig det ”normale” samfund uden for murene og øver sig i at begå sig i normale relationer og situationer, hvilket kan være en god forberedelse til at blive løsladt.

I maj 2020 pakkede de frivillige poser med perler til armbånd, mandalaer, tusser til at male dem med, en lille pose med chokolade og et håndskrevet kort med en personlig hilsen, hvor der fx stod: ”Kære du. Her er en hilsen fra Café Exit. Vi glæder os til, vi igen får lov til at komme ind og være sammen med jer.”

Jyderup Fængsel

- Jyderup Fængsel i Vestsjælland blev den 11. oktober 2021 indviet som kvindefængsel.
- Fængslet har 143 pladser, fordelt på 45 pladser i åbent fængsel, 40 i lukket fængsel samt 58 pladser i arrestafdelingen.
- Fængslet modtager som udgangspunkt kvinder fra hele landet.

Kilde: [Kriminalforsorgens hjemmeside](#) (besøgt 13. februar 2024).

Milepæle i Kvindeklubbens historie

3. november 2010

- Café Exits kvindeklub holder første gang kreative workshops med indsatte kvinder i Vestre Fængsel. Workshoppen holdes af tre frivillige sammen med fængselspræst Susanne Christiansen. Kvindeklubbens aktiviteter fortsatte frem til efteråret 2021, hvor de kvindelige indsatte i Vestre blev flyttet til arresten i det nye kvindefængsel i Jyderup.

April/maj 2011

- Kvindeklubben mødes første gang uden for murene. Det foregår i Apostelkirken i København, hvor tidligere indsatte og frivillige mødes til kreative aktiviteter og spiser sammen. Indsatte kvinder i Horserød Fængsel får mulighed for at deltage i form af ledsaget kulturudgang. Kvindeklubben i det fri fortsætter frem til foråret 2018, hvor den begynder at holde workshops i Horserød Fængsel.

26. maj 2018

- Der holdes første gang workshop med indsatte kvinder i Horserød Fængsel, og det fortsætter en gang om måneden frem til efteråret 2021, hvor kvinderne flyttes til det nye kvindefængsel i Jyderup.

2. februar 2019

- Kvindeklubben holder første gang workshop med kvinder i Jyderup Fængsel. I begyndelsen tager frivillige fra København til Jyderup en lørdag hver måned. I takt med, at flere og flere kvinder flyttes til fængslet, udvides aktiviteterne. I perioder har frivillige fra Café Exit også holdt læsegrupper med indsatte i fængslet.

11. oktober 2021

- Jyderup Fængsel indvies som kvindefængsel. Allerede i foråret 2021 udvider Kvindeklubben aktiviteterne i fængslet og begynder også at komme om eftermiddagen på almindelige hverdage.

Februar 2024

- Siden oktober 2021 er Kvindeklubben kommet 1-2 gange om ugen i Jyderup Fængsel, hvor den holder kreative workshops på skift i de åbne og lukkede fængselsafdelinger. Samtidig kommer Kvindeklubben en gang om måneden i arresten.

Café Exit

Fra indsat til værdsat

Læs mere på www.cafeexit.dk